

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 14Csp/115/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8120208044
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 05. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eduard Valenčin
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2021:8120208044.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov sudcom JUDr. Eduardom Valenčinom v právnej veci žalobcu: Y. G., B.. XX.XX.XXXX, X. U.G. X, XXX XX L., právne zastúpený: JUDr. Igor Šafranko, advokát so sídlom Sovietskych hrdinov 163/66, 089 01 Svidník, proti žalovanému: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO: 35 807 598, právne zastúpený: JUDr. Katarína Hegedúšová, advokátka so sídlom Majerníková 3/A, 841 05 Bratislava - Karlova Ves, v konaní o primerané finančné zadostučinenie vo výške 300 EUR takto

rozhodol:

I. žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi sumu 100 EUR, v lehote 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku,

II. v prevyšujúcej časti žalobu z a m i e t a ,

III. p r i z n á v a žalobcovi nárok na náhradu trov konania voči žalovanému v rozsahu 100 % z prisúdenej istiny s tým, že o výške tejto náhrady rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením, po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí.

odôvodnenie:

1. Žalobou súdu doručenou 06.07.2020 navrhol žalobca, aby súd uložil žalovanému povinnosť zaplatiť mu sumu 300 EUR v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku. V rámci odôvodnenia žaloby žalobca poukázal na to, že v konaní vedenom Okresným súdom Prešov pod sp. zn. 19C/350/2015 o určenie neprijateľnej zmluvnej podmienky, bol žalobca v postavení spotrebiteľa úspešný, pričom predmetný rozsudok v spojení s rozsudkom Krajského súdu Prešov, sp. zn. 20Co/50/2018, ktorým bol potvrdený prvostupňový rozsudok, nadobudol právoplatnosť dňa 31.10.2018. Žalobca v rámci odôvodnenia žaloby citoval ustanovenie § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a poukázal na to, že ako spotrebiteľ si uplatňuje primerané finančné zadostučinenie za porušenie jeho spotrebiteľských práv, ktoré bol nútený brániť v základnom konaní. Ďalej uviedol, že primerané finančné zadostučinenie má mať sankčnú a odradzujúcu funkciu, aby sa dodávateľ nedopúšťal recidívy a zároveň má mať aj funkciu relutárnu. Keďže si ako spotrebiteľ úspešne uplatnil porušenie svojho práva na súde, bola tým splnená hypotéza citovanej právnej normy, a primerané finančné zadostučinenie preto požaduje vo výške 300 EUR za neprijateľnú zmluvnú podmienku. Ohľadom otázky rozsahu porušenia spotrebiteľského práva uviedol, že táto je definovaná rozsudkom v základnej veci (sp. zn. 19C/350/2015) a jeho odôvodnením, ktorý je hmotnoprávnou podmienkou nároku na primerané finančné zadostučinenie a z tejto hmotnoprávnej podmienky je treba vychádzať, ako záväznej. Tento rozsah zistenia porušenia spotrebiteľského práva a základnej veci, nie je možné v konaní o primerané finančné zadostučinenie ani rozširovať, ani zužovať.

2. Žalovaný v rámci písomného vyjadrenia súdu doručeného dňa 27.07.2020 okrem iného poukázal na to, že ustanovenie § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa síce priznáva spotrebiteľovi právo domáhať sa primeraného finančného zadosťučinenia, avšak toto ustanovenie je potrebné vykladať reštriktívne. Pri rozhodovaní o tom, či sa prizná primerané finančné zadosťučinenie a v akej výške, je potrebné zohľadniť nielen úspešnosť toho ktorého účastníka, ale aj iné okolnosti, ktoré majú vplyv na konkrétny prípad. Primerané finančné zadosťučinenie je nutné chápať ako náhradu za spôsobenú nemajetkovú ujmu vyjadrenú v rôznych formách. Priznanie požadovaných finančných prostriedkov prichádza do úvahy len v tých prípadoch, keď porušenie práva nie je možné už napraviť inak. Cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen deklaráciu porušení. Primerané finančné zadosťučinenie predstavuje peňažnú protihodnotu nemajetkovej ujmy, no nepredstavuje náhradu za uplatnené finančné plnenie alebo prípadnú náhradu škody. Priznanie požadovaných finančných prostriedkov by prichádzalo do úvahy v tých prípadoch, keď porušenie práva už nie je možné napraviť inak. Žalobca bol vo svojich konaniach úspešný, a preto už raz došlo k náprave porušeného práva. Žalobca považuje finančné zadosťučinenie, uplatnené žalobcom (vo výške 300 EUR) za poskytujúce ochranu a ospravedlňujúce ľahostajnosť žalobcu. Takto priznané finančné zadosťučinenie nie je možné považovať za žiadnych okolností za primerané a spravodlivé, pretože ide len o niekoľkonásobné uplatnenie a priznanie sumy bezdôvodného obohatenia. Určenie konkrétnej výšky je síce vo výlučnej kompetencii všeobecných súdov, ktoré sú povinné individuálne posúdiť každý jednotlivý prípad s ohľadom na kritéria stanovené v zákone, avšak tieto sú povinné priznať výšku finančného zadosťučinenia aj riadne odôvodniť s poukazom na nemateriálnu ujmu, ktorá spotrebiteľovi vznikla. Vo vnútroštátnom prostredí môže byť teda vytvorený a aplikovaný vlastný model sankcionovania tak, aby bola možná náprava súladná s právnym poriadkom.

Žalobca zároveň v rámci tohto svojho podania zvýraznil skutočnosť, že primerané finančné zadosťučinenie musí spĺňať podmienku primeranosti, a taktiež musia byť naplnené všetky predpoklady priznania tohto nároku, ktorými sú: porušenie práv alebo povinností ustanovených zákonom o ochrane spotrebiteľa a osobitnými predpismi, úspešné uplatnenie porušeného práva alebo povinnosti, primeranosť zadosťučinenia a zodpovedná osoba, pričom všetky tieto podmienky musia byť naplnené kumulatívne, teda nepostačuje naplnenie len niektorej z nich a v danom prípade absentuje kumulatívne splnenie týchto podmienok. Vzhľadom na uvedené preto navrhol žalovaný žalobu zamietnuť.

3. Podľa § 297, veta druhá, písm. b), zákona č. 160/2015 Z.z. (Civilný sporový poriadok - CSP), pojednávanie nie je potrebné nariadiť, ak ide iba o otázku jednoduchého právneho posúdenia veci, skutkové tvrdenia strán nie sú sporné a hodnota sporu bez príslušenstva neprevyšuje 1 000 eur. Keďže v prejednávanej veci mal súd za splnené vyššie citované zákonné podmienky, vo veci rozhodol bez nariadenia pojednávania.

4. Z rozsudku tunajšieho súdu sp. zn. 19C/350/2015 zo dňa 05.02.2018, ktorý bol potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 20Co/50/2018 zo dňa 11.11.2018 a ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 31.10.2018 vyplýva, že súd určil, že zmluvná podmienka v zmluve o spotrebiteľskom úvere uvedená v bode 2. - administratívny poplatok vo výške 56,39 EUR za administratívne náklady na vypracovanie uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere spolu so všetkou administratívou s tým spojenou, je neprijateľnou zmluvnou podmienkou.

Prvostupňový súd v rámci odôvodnenia svojho rozhodnutia okrem iného poukázal na to, že:

„10. Predmetom konania je nárok žalobcu o určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky, ktorý nárok je potrebné posúdiť podľa ustanovenia §§ 52 a nasl. Občianskeho zákonníka v znení platnom a účinnom v čase uzavretia zmluvy (OZ) poskytujúce ochranu spotrebiteľovi pri uzavretí spotrebiteľských zmlúv.

14. Vo vzťahu k administratívne poplatku, súd poukazuje na ustálenú prax súdov v obvode tohto súdu, ktoré judikujú, že takáto zmluva je neprijateľnou zmluvnou podmienkou. Poplatok, ktorý má pokryť náklady na správu úveru však nemôže byť ovplyvnený výškou úveru a to vedie k záveru o tom, že žalovaný týmto pomerne sofistikovaným spôsobom sa snažil opticky vyvolať dojem výhodnosti úveru pre nízku úrokovú sadzbu, aj keď v skutočnosti administratívny poplatok odvíjajúci sa od výšky úveru vo svojej podstate predstavuje úrok. Poplatok 56,39 eur predstavuje 50 % z úveru., to znamená, že v skutočnosti úroková sadzba by činila nie dohodnutých 23,22 %, ale o výšku podstatne prevyšujúcu dvojnásobnú sadzbu obdobných úverov v bankách, teda by išlo nepochybne o dohodu o úrokoch v rozpore s dobrými mravmi, čo by spôsobovalo jej neplatnosť zo zákona s poukazom na § 39 a 3 ods. 1 OZ. Zrejme to bolo motívom pre žalovaného vyhnúť sa takémuto posúdeniu cez stanovenie administratívneho poplatku. Súd zdôrazňuje, že poplatky za správu úveru boli zakázané od 10.6.2013.

Súd poukazuje na to, že spotrebiteľ teda by mal platiť administratívny poplatok za dodané skutočné plnenie, preto musí byť preto predmet administratívneho poplatku určitý a musí byť v primeranej výške. Ak tieto atribúty nie sú splnené, spôsobuje to značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa a teda ide o neprijateľnú zmluvnú podmienku. Nejedná sa totiž o prípad vylúčenia súdnej kontroly v zmysle § 53 ods. 1 vety druhej OZ, keďže administratívny poplatok nepredstavuje hlavný predmet plnenia úverovej zmluvy (hlavný predmet je poskytnutie úveru za úrok, ako to vyplýva z § 497 Obchodného zákonníka), navyše nie je vyjadrený určito (nie je zrejmé za čo sa platí) a rozhodne nebol individuálne dojednaný (jeho výšku stanovil žalovaný bez možnosti ovplyvnenia žalobcom).“

5. Podľa § 1 ods. 1 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, tento zákon upravuje práva spotrebiteľov a povinnosti výrobcov, predávajúcich, dovozcov a dodávateľov, pôsobnosť orgánov verejnej správy v oblasti ochrany spotrebiteľa, postavenie právnických osôb založených alebo zriadených na ochranu spotrebiteľa (ďalej len "združenie") a označovanie výrobkov cenami.

Podľa § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách.

Podľa § 3 ods. 5 posledná veta zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa v znení účinnom do 09.06.2013, osoba, ktorá na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, koho porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi je spôsobilé privodiť spotrebiteľovi ujmu.

Podľa § 3 ods. 5 posledná veta zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa v znení účinnom od 10.6.2013, spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

6. Vo vzťahu k vyššie citovanému ustanoveniu zákona č. 250/2007 Z.z., či už v pôvodnom alebo terajšom znení, možno uviesť, že ide o ustanovenie s tzv. relatívne neurčitou hypotézou, ktorá neustanovuje žiadne kritéria na vymedzenie toho, čo predstavuje primerané finančné zadosťučinenie a ako treba určiť jeho výšku. Zároveň treba uviesť, že novšie znenie zákona o ochrane spotrebiteľa dokonca ešte zmiernilo podmienky poskytnutia primeraného finančného zadosťučinenia, pretože toto sa v súčasnosti poskytuje aj bez toho, aby porušenie práva alebo povinnosti spotrebiteľa ustanovené zákonom o ochrane spotrebiteľa a osobitným predpisom, bolo spôsobilé privodiť ujmu spotrebiteľovi. V tomto ohľade súd odkazuje na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/127/2017, z ktorého okrem iného vyplýva, že jediným predpokladom pre priznanie takéhoto nároku je, že spotrebiteľ sa na súde úspešne domohol svojich práv a nie je potrebné preukazovať, že spotrebiteľovi bola privodená konkrétna ujma, teda žalobca v danom prípade nemusí preukazovať existenciu a výšku vzniknutej ujmy.

7. Z predložených listinných dôkazov mal súd za nepochybné preukázané, že v prejednávanej veci došlo k porušeniu práv žalobcu tým, že žalovaný v zmluve použil neprijateľnú zmluvnú podmienku, žalobca sa úspešne domohol svojich práv v pôvodnom konaní. Zároveň je nepochybné, kto je zodpovednou osobou a súd samozrejme vychádza z jednej zo základných zásad uplatňovaných pri rozhodovaní o tomto nároku, a teda že primerané finančné zadosťučinenie musí byť skutočne primerané. Základným zákonným predpokladom úspešného uplatnenia primeraného finančného zadosťučinenia v zmysle citovaného zákonného ustanovenia je teda porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa alebo podľa osobitných predpisov, ktorými sú predpisy na ochranu spotrebiteľa. Podľa názoru súdu uvedený nárok je teda daný, ak dodávateľ porušil osobitnú právnu úpravu predstavujúcu normy na ochranu spotrebiteľov, ktorými sú Občiansky zákonník, zákony o spotrebiteľských úveroch, o finančných službách na diaľku a podobne. Účelom týchto právnych noriem je zvýšená ochrana spotrebiteľa ako slabšieho účastníka zmluvného vzťahu založeného spotrebiteľskou zmluvou a citované zákonné ustanovenie § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. má postihnúť nečestného dodávateľa, ktorý tieto osobitné právne normy nerešpektuje.

8. Pokiaľ ide o výšku finančného zadosťučinenia, táto závisí od úvahy súdu. Pri jej určení súd vychádzal z toho, že finančné zadosťučinenie má sankčnú povahu a jeho účelom je odradiť nečestného dodávateľa od porušovania práv spotrebiteľov. Finančné zadosťučinenie nemožno vnímať ako kompenzáciu, ale ako poskytnutú satisfakciu spotrebiteľovi a tiež ako odmenu pre žalobcu ako spotrebiteľa, ktorý privodil vyhlásenie rozsudku, ktorým sa sledujú rovnaké účinky ako opatrenia orgánov dohľadu, ktorých

sankcie by boli neporovnateľne prísnejšie. Na druhej strane však nemôže predstavovať neprimerané obohacovanie spotrebiteľov. Pri rozhodovaní o nároku na finančné zadosťučinenie je potrebné tiež prihliadať na okolnosti prípadu. Vzhľadom na okolnosti daného prípadu, súd považuje výšku priznaného finančného zadosťučinenia za primeranú s tým, že priznaním tejto sumy bude podľa názoru súdu naplnený aj účel predmetného ustanovenia z hľadiska odškodnenia žalobcu z titulu jeho zadosťučinenia a zároveň je naplnená aj jeho výchovná a odradzujúca funkcia tým, že priznanie takého nároku bude na žalovaného vplývať tak, aby v budúcnosti nepoužíval neprijateľné zmluvné podmienky. Súd považuje priznanú sumu vo výške 100 EUR za primeranú, keďže odzrkadľuje všetky vyššie uvedené kritéria, a to aj s ohľadom na argumentáciu právnej zástupkyne žalovaného. V prevyšujúcej časti súd žalobu zamietol.

9. Podľa § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Podľa § 262 ods. 1 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

Podľa § 262 ods. 2 CSP, o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

10. O trovách konania súd rozhodol na základe vyššie citovaných zákonných ustanovení, pričom z ich výkladu a praxe súdov je zrejmé, že pokiaľ rozhodnutie o uplatnenom nároku závisí od úvahy súdu, tak ako to bolo v tomto prípade, je namieste priznať žalobcovi nárok na náhradu trov konania z prisúdenej sumy, preto súd v danej veci ohľadom trov konania rozhodol tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní od jeho doručenia cestou tunajšieho súdu na Krajský súd v Prešove.

Podľa § 363 Civilného sporového poriadku, v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 364 Civilného sporového poriadku rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok).